

Hlavný kontrolór Obce Láb – Ing. Silvia Kapášová

**Stanovisko k
NÁVRHU ROZPOČTU NA ROK 2017
A VIACROČNÉHO ROZPOČTU NA ROKY 2018 AŽ 2019**

Predkladá: Ing. Silvia Kapášová
Hlavná kontrolórka Obce Láb

V Lábe, dňa 13. decembra 2016

STANOVISKO K NÁVRHU ROZPOČTU NA ROK 2016 A VIACROČNÉHO ROZPOČTU NA ROKY 2017 AŽ 2018

V zmysle ustanovení § 18 f ods. 1, písm. c) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov a doplnkov predkladám stanovisko k návrhu rozpočtu na rok 2017 a viacročného rozpočtu (strednodobého výhľadu) na roky 2018 až 2019.

Odborné stanovisko k návrhu viacročného rozpočtu obce na roky 2017 - 2019 bolo spracované na základe predloženého návrhu viacročného rozpočtu na roky 2018 - 2019 a návrhu rozpočtu na rok 2017, ktorý bol spracovaný v súlade s § 9 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a podlieha zverejneniu podľa zák. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti čl. 9. ods. 2. Rozpočet obce bol zverejnený dňa 28.11.2016. K návrhu rozpočtu obce na rok 2017 boli dané pripomienky zo strany finančnej komisie, pracujúcej ako poradný orgán Obecného zastupiteľstva v Lábe, ktoré boli zapracované do návrhu rozpočtu. Išlo najmä o zrealnenie príjmov a špecifikáciu kapitálových výdavkov a ich krytia.

Viacročný rozpočet je strednodobý ekonomický nástroj finančnej politiky obce, v ktorom sú v rámci ich pôsobnosti vyjadrené zámery rozvoja územia a potrieb obyvateľov najmenej na tri rozpočtové roky.

Viacročný rozpočet tvoria:

- a) rozpočet obce na príslušný rozpočtový rok
- b) rozpočet obce na rok nasledujúci po príslušnom rozpočtovom roku
- c) rozpočet obce na rok nasledujúci po roku, na ktorý sa zostavuje rozpočet podľa písmena b).

Viacročný rozpočet sa zostavuje v rovnakom členení, v akom sa zostavuje rozpočet obce. Rozpočet na rok 2017 je záväzný. Príjmy a výdavky rozpočtov pre roky 2018 a 2019 nie sú záväzné, ale len orientačné.

Rozpočet obce sa zostavuje ako vyrovnaný alebo prebytkový. Obec je povinná zostaviť svoj bežný rozpočet ako vyrovnaný alebo prebytkový. Kapitálový rozpočet sa zostavuje ako vyrovnaný alebo prebytkový; kapitálový rozpočet sa môže zostaviť ako schodkový, ak tento schodok možno kryť zostatkami finančných prostriedkov obce z minulých rokov, návratnými zdrojmi financovania, alebo je tento schodok krytý prebytkom bežného rozpočtu v príslušnom rozpočtovom roku. Ak je bežný rozpočet alebo kapitálový rozpočet zostavený ako prebytkový, možno prebytok príslušného rozpočtu použiť na úhradu návratných zdrojov financovania.

Rozpočet obce obsahuje zámery a ciele, ktoré bude obec realizovať z výdavkov rozpočtu obce (ďalej len „program obce“), to neplatí, ak obecné zastupiteľstvo obce s počtom obyvateľov do 2 000 rozhodne o neuplatňovaní programového

rozpočtovania. Dňa 21. januára 2015 prijalo Obecné zastupiteľstvo Obce Láb uznesenie č. 10 /2015, ktorým rozhodlo o neuplatňovaní programového rozpočtovania pre nasledujúce obdobia. Obec tak nemá povinnosť zostaviť rozpočet ako programový.

Stanovisko Hlavného kontrolóra Obce Láb k rozpočtu na rok 2017 a následne viacročného rozpočtu na roky 2018 až 2019 je zamerané najmä na posúdenie súladu návrhu rozpočtu so zákonom o rozpočtových pravidlách, zásadami na zostavenie rozpočtu, na identifikáciu rizík a rezerv plnenia rozpočtovaných príjmov a rozpočtovaných výdavkov, ako aj hospodárnosť a efektívnosť rozpočtovaných finančných prostriedkov.

A. VÝCHODISKÁ SPRACOVANIA ODBORNÉHO STANOVISKA

Pri spracovaní odborného stanoviska som vychádzala z posúdenia predloženého návrhu viacročného rozpočtu obce na roky 2016 až 2018 a pripomienok k nemu z dvoch hľadísk:

1. Zákonnosť predloženého návrhu rozpočtu

1.1. Súlad so všeobecne záväznými právnymi predpismi

Návrh rozpočtu bol spracovaný v súlade so zákonom:

- č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v znení neskorších predpisov
- č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti.

Návrh rozpočtu zohľadňuje aj ustanovenia zákonov:

- č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálny odpad a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov, na základe ktorého v súlade s § 2 ods. 3 predmetného zákona boli a sú vydávané návrhy všeobecne záväzných nariadení obce Láb o dani z nehnuteľnosti na rok 2017, o miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady na rok 2017, o dani za psa,
- č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, na základe ktorého výnos dane z príjmov fyzických osôb je v príslušnom rozpočtovom roku príjmom rozpočtov obcí
- nariadenia vlády č. 668/2004 Z. z. o rozdeľovaní a poukazovaní výnosu dane z príjmov územnej samosprávy
- č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov a ostatné súvisiace právne normy
- č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov.

1.2. Súlad so všeobecne záväznými nariadeniami mesta

Návrh rozpočtu je spracovaný v súlade s návrhmi všeobecne záväzných nariadení obce, ktorými budú upravené povinnosti daňového a poplatkového charakteru pre rok 2017, najmä návrh Všeobecne záväzného nariadenia obce Láb o dani z nehnuteľnosti na rok 2017, Všeobecne záväzného nariadenia obce Láb o miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady na rok 2017 a Všeobecne záväzného nariadenia obce Láb o dani za psa. Podmienkou nadobudnutia účinnosti predmetných návrhov VZN tak, aby boli účinné k 1.1.2017, je ich zverejnenie na dobu min. 15 dní po ich schválení.

1.3. Dodržanie informačnej povinnosti zo strany mesta

Návrh rozpočtu bol zverejnený v obci obvyklým spôsobom, v zákonom stanovenej lehote v súlade s § 9 ods. 3 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov.

2. Metodická správnosť predloženého návrhu programového rozpočtu

Návrh rozpočtu pre roky 2017 až 2019 obsahuje údaje o zámeroch obce, čím sa implementujú základy pre plánovanie príjmov a výdavkov v strednodobom časovom horizonte

Návrh rozpočtu bol spracovaný v súlade s metodickým usmernením, ktorým sa ustanovuje druhová klasifikácia, organizačná a ekonomická klasifikácia MF SR č. MF/010175/2004-42 v znení opatrenia MF SR č. MF/008978/2006-421 a Opatrenia č. MF/11928/2010-421. Funkčná klasifikácia sa použila v zmysle vyhlášky ŠÚ SR č. 257/2014 Z. z., ktorou sa vydáva štatistická klasifikácia výdavkov verejnej správy, v súlade s opatrením MF SR č. MF/16786/2007-31, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a o rámcovej účtovnej osnove pre rozpočtové organizácie, príspevkové organizácie, štátne fondy, obce a VÚC a v súlade so zákonom č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti.

B. VÝCHODISKÁ TVORBY NÁVRHU ROZPOČTU

Návrh rozpočtu vychádza zo schválených posledných východísk rozpočtu verejnej správy na roky 2017 až 2019 zverejnených MF SR. V zmysle § 3 ods. 7 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v znení neskorších predpisov musí byť rozpočet zostavený ako vyrovnaný.

Návrh rozpočtu je spracovaný podľa zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v členení podľa § 9 ods. 1 citovaného zákona na: rozpočet na príslušný rozpočtový rok - rok 2017, rozpočet na rok nasledujúci po príslušnom rozpočtovom roku - rok 2018, rozpočet na druhý nasledujúci rok - rok 2019.

Viacročný rozpočet na roky 2018 až 2019 je zostavený v rovnakom členení, v akom sa zostavuje rozpočet obce na príslušný rozpočtový rok. Rozpočet mesta na príslušný rozpočtový rok je záväzný, rozpočty na nasledujúce dva rozpočtové roky nie sú záväzné, majú orientačný charakter. Obecné zastupiteľstvo ich berie na vedomie.

Navrhovaný rozpočet na roky 2017 až 2019 je zostavený v súlade s § 10 ods. 3 až 7 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Vnútorne je členený na:

- a) bežný rozpočet, t.j. bežné príjmy a bežné výdavky,
- b) kapitálový rozpočet, t.j. kapitálové príjmy a kapitálové výdavky,
- c) finančné operácie.

V rozpočte sú vyjadrené finančné vzťahy k štátnemu rozpočtu v rámci financovania prenesených kompetencií štátnej správy, finančné vzťahy k fondom, k zriadeným právnickým osobám a k fyzickým a právnickým osobám, ktoré vykonávajú na území obce verejnoprospešnú činnosť a požadujú z rozpočtu obce dotáciu. Rozpočet je zostavený v mene platnej v SR – eurách (EUR). Podkladom pre tvorbu rozpočtu Obce Láb boli aj rozpočty rozpočtových organizácií obce – základnej a materskej školy so sídlom v Obci Láb. Obec nemá zriadenú žiadnu príspevkovú organizáciu.

C. ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA ROZPOČTU

Návrh rozpočtu Obce Láb predpokladá v roku 2017 celkové bežné príjmy vo výške 1 062 227,87 €, z toho na prenesené kompetencie a ostatné dotácie vo forme grantov a transferov čiastku 331 283,32 €. Tvorba kapitálových príjmov sa predpokladá vo výške 856 131,33 €, nakoľko obec plánuje finančné vysporiadanie z predaja nehnuteľného majetku obce, ktorý bol vyhlásený za prebytočný a neupotrebitelný. Uvedené zdroje sa majú použiť na krytie kapitálových výdavkov obce, najmä spoluúčasti pri čerpaní nenávratných finančných prostriedkov EÚ spoločenstva a štátneho rozpočtu, resp. vysporiadanie kapitálových záväzkov obce v súvislosti s odkúpením pozemkov ihriska. Finančné operácie príjmové sa predpokladajú vo výške 155 688,96 €. Celkové príjmy obce by mali v roku 2017 dosiahnuť výšku 2 074 048,16 €. Rozpočet je zostavený ako výrazne rozvojový. Nárast príjmov by sa mal oscilovať okolo 38 %. Časť zvýšených kapitálových výdavkov sú podmienené vyhlásením výziev v novom programovom období pre roky 2014 až 2020.

Bežné výdavky v rozpočte na r. 2017 sú predpokladané v sume 1 028 374,22 € a kapitálové výdavky vo výške 767 913,76 €. Bežný rozpočet je plánovaný ako prebytkový vo výške 33 853,65 €, pričom viac ako 60 % bežných výdavkov tvoria výdavky pre školské zariadenia. Kapitálový rozpočet je rozpočtovaný s prebytkom vo výške 88 217,57 €. Ich konečná výška bude spresnená na základe obchodnej verejnej súťaže na predaj pozemkov a rozhodnutia obecného zastupiteľstva o predaji pozemkov. Krytie výdavkových finančných operácií je zabezpečené prebytkom bežného rozpočtu a finančnými operáciami príjmovými. Obec Láb predpokladá

čiastočne na krytie kapitálových výdavkov čerpať aj úverové zdroje v zmysle zmluvy uzatvorenej s VÚB bankou v roku 2016.

Celkový rozpočet predpokladá prebytok vo výške 235 360,18 €. Rozpočet obsahuje určitú rezervu, nakoľko na strane bežných príjmov nie sú predpokladané príjmy za separovaný zber, na ktorý má obec nárok v zmysle zákona č. 79/2015 o odpadoch s účinnosťou od 1.7.2016, resp. poplatky za likvidáciu komunálneho odpadu sú v porovnateľnej výške ako v predchádzajúcich rokoch, pričom by mali byť nižšie o náklady na separovanie.

Do kapitálových výdavkov boli zahrnuté projekty:

- odkúpenie pozemkov zo strany obce, na ktorých je umiestnené ihrisko. Predpokladaná investícia je vo výške 180 000,- €;
- zriadenie zberného dvora vo výške 337 913,- €. Pri realizácii projektu sa predpokladá čerpanie EÚ fondov a spolufinancovanie obce (5 %);
- neidentifikované kapitálové výdavky, ktoré sa budú realizovať vo väzbe na vyhlásenie výziev, celkovo vo výške 250 000,- €.

Rekapitulácia rozpočtu Obce Láb na rok 2017 po pripomienkovaní v €:

SUMARIZÁCIA - Bežný rozpočet, kapitálový rozpočet, finančné operácie	Skutočnosť	Skutočnosť	Schválený rozpočet	Očakávaná skutočnosť	Rozpočet	Rozpočet	Rozpočet
	2014 v EUR	2015 v EUR	2016 v EUR	2016 v EUR	2017 v EUR	2018 v EUR	2019 v EUR
Bežné príjmy obec spolu:	934 634,50	1 192 699,96	978 775,64	1 036 892,55	1 062 227,87	1 066 935,89	1 067 735,89
Bežné výdavky spolu:	909 837,19	979 834,17	954 023,60	1 005 573,86	1 028 374,22	1 023 674,22	1 023 874,22
+ Prebytok / - Schodok BR	24 797,31	212 865,79	24 752,04	31 318,69	33 853,65	43 261,67	43 861,67
Kapitálové príjmy spolu:	29 770,82	136 289,98	295 250,00	125 846,28	856 131,33	0,00	0,00
Kapitálové výdavky spolu:	32 142,20	132 092,06	515 532,98	356 900,25	767 913,76	0,00	0,00
+ Prebytok / - Schodok KR	-2 371,38	4 197,92	-220 282,98	-231 053,97	88 217,57	0,00	0,00
PRÍJMY OBEC SPOLU (bežné+kapitálové)	964 405,32	1 328 989,94	1 274 025,64	1 141 838,83	1 895 159,20	1 043 735,89	1 044 535,89
PRÍJMY rozpočt.organizácií (M Š a ZŠ) vlastné	21 066,12	0,00	0,00	20 900,00	23 200,00	23 200,00	23 200,00
VÝDAVKY OBEC SPOLU (bežné+kapitálové)	941 979,39	1 111 926,23	1 469 556,58	771 852,54	1 176 946,48	404 332,72	404 532,72
VÝDAVKY rozpočt.organizácií (M Š a ZŠ)	0,00	0,00	0,00	590 621,57	619 341,50	619 341,50	619 341,50
+ Prebytok/- Schodok rozpočtu - obec + RO	43 492,05	217 063,71	-195 530,94	-199 735,28	122 071,22	43 261,67	43 861,67
Finančné operácie - hospodársky výsledok	-10 099,83	-6 432,82	196 200,00	203 498,28	113 288,96	-42 400,00	-42 400,00
Príjmy FOP	102 950,00	6 328,44	220 000,00	235 120,92	155 688,96	0,00	0,00
Výdavky FOV	113 049,83	12 761,26	23 800,00	31 622,64	42 400,00	42 400,00	42 400,00
Výsledok rozpočtového hospodárenia	33 392,22	210 630,89	669,06	3 763,00	235 360,18	861,67	1 461,67

Daňové príjmy, ktoré sú najdôležitejšou položkou bežných príjmov Obce Láb v roku 2017 a tvoria 59 % bežných príjmov. Hodnotovo najväčšie naplnenie daňových príjmov je v položke dane z príjmu fyzických osôb vo výške 503 132,- EUR (80 %). Ich úroveň je rozpočtovaná na základe prognózovaného rastu výnosu dane z príjmov FO zo strany MF SR, ako aj v dôsledku navýšenia počtu detí v školských zariadeniach. Tieto tzv. podielové dane tvoria v roku 2017 47,36 % celkových plánovaných bežných príjmov obce a cash flow obce je významne determinované úrovňou ich plnenia. Závislosť na daniach prerozdelených územnej samospráve zo strany štátu tak vytvára tlak na dôsledné plnenie zákonnej povinnosti obce sledovať prognózy plánovaného vývoja vo výbere daní z príjmov fyzických osôb v Slovenskej republike. Prognózy vývoja zverejňuje MF SR dvakrát ročne.

Ostatné miestne dane a poplatky sú rozpočtované podľa skutočnosti predchádzajúceho roka. Pri dôslednej aplikácii zákona 563/2009 Z. z. Daňový poriadok sa nepredpokladá ohrozenie plnenia týchto príjmových položiek z dôvodu zníženia platobnej schopnosti daňovníkov a poplatníkov. Vo viacročnom rozpočte na roky 2017 a 2018 sa predpokladá rast daňových príjmov najmä na základe očakávania zlepšovania ekonomických parametrov štátu (absolútny rast dani z príjmov fyzických osôb, rast zamestnanosti, atď.). Miestne dane a poplatky predpokladajú ďalšie nárasty v súvislosti s rastom počtu daňovníkov a poplatníkov.

Nedaňové príjmy, tvorené najmä príjmami z využívania majetku obce, z poskytovania služieb pre občanov a podnikateľov pôsobiacich na území obce, zo správnych poplatkov sú rozpočtované na základe skutočnosti predchádzajúcich rokov.

Granty a transfery predstavujú najmä príjmy za prenesený výkon štátnej správy. Najvyšší objem týchto prostriedkov je smerovaný do programu vzdelávanie.

Bežný rozpočet na strane výdavkov je rozdelený do 11 kapitol (programov):

Program 1: Plánovanie, manažment a kontrola

Program 2: Interné služby obce

Program 3: Služby občanom

Program 4: Bezpečnosť, právo, poriadok

Program 5: Odpadové hospodárstvo

Program 6: Pozemné komunikácie

Program 7: Vzdelávanie

Program 8: Kultúra a šport

Program 9: Prostredie pre život

Program 10: Sociálne služby

Program 11: Administratíva.

Návrh rozpočtu zahŕňa výdavky na činnosti, ktoré obci vyplývajú z platnej legislatívy a z uzatvorených zmlúv, tak aby boli pokryté požiadavky na chod obce. Súčasťou návrhu rozpočtu sú aj návrhy rozpočtov Základnej školy a Materskej školy Láb, ktoré sú spracované v súlade s vyššie uvedenou metodikou MF SR.

Opodstatnenosť výdavkov bola preverená jednak z pohľadu zmluvných a zákonných záväzkov obce, ako aj z pohľadu ich efektivity. Časť výdavkov, ktoré neboli poskytované na základe vopred stanovených pravidiel alebo nebolo možné hodnotiť efektívnosť ich použitia, bola redukovaná. Určitú redukciu výdavkov obec dosiahne aj v dôsledku realizácie kapitálových výdavkov do obnovy budov znižovaním ich energetickej náročnosti. Tento vplyv sa prejaví až v nasledujúcich rokoch. Pri poklese príjmov je znižovanie výdavkov pre potreby obce alternatívou na udržanie rozpočtu. Tieto projekty sú preto pre obec významné. Zároveň ich krytie z dotácií zvyšujú aj majetkovú podstatu obce, aj keď je spolufinancovanie čiastočne kryté návratnými zdrojmi financovania. Zdroje na splátky úverov budú tak čiastočne zabezpečované z úspor dosiahnutých realizovanými projektmi.

Vo viacročnom rozpočte na roky 2017 až 2019 sú vyjadrené aj finančné vzťahy k štátnemu rozpočtu SR v rámci financovania prenesených kompetencií štátu, finančné vzťahy k štátnym fondom, k zriadeným a založeným právnickým osobám a fyzickým osobám - podnikateľom a právnickým osobám, ktorým sa poskytujú prostriedky z rozpočtu, k rozpočtom iných obcí a k rozpočtom vyšších územných celkov. Predložený návrh rozpočtu nepredpokladá poskytovanie dotácií z rozpočtu obce v roku 2017, takže poskytovaním dotácií z rozpočtu obce počas hodnoteného obdobia sa nezvyšuje zadlženosť obce.

Rozpočet je zostavený ako rozvojový s predpokladom väčšinového financovania kapitálových výdavkov z nenávratných dotácií. Spoluúčasť má obec zámer zabezpečiť z návratných zdrojov financovania, použijúc rezervný fond alebo z kapitálových príjmov. Rezervný fond je možné do rozpočtu zapojiť po schválení Obecným zastupiteľstvom. Odporúčam zapojiť prostriedky rezervného fondu len čiastočne, aby obci ostala rezerva na krytie havarijných situácií alebo nepredvídateľných nákladov.

Viacročný rozpočet Obce Láb je zostavený v zmysle platnej legislatívy SR ako aj predpisov vydávaných obcou. Okrem zabezpečenia chodu obce je vytvorený priestor pre rozsiahly rozvoj obce.

D. ZÁVER

Na základe

1. zhodnotenia pravdepodobnosti dosiahnutia plánovaných príjmov Obce Láb v roku 2017
2. analýzy plánovaných výdavkov obce v roku 2017 a nasledujúcich a
3. analýzy skutočne dosiahnutého rozpočtu v roku 2016

je možné skonštatovať, že navrhovaný rozpočet na rok 2017 po pripomienkach je zostavený reálne.

V prípade nutnosti odporúčam využívať rozpočtové opatrenia a zmeny v rozpočte, ktoré zohľadnia reálny vývoj rozpočtovaných príjmov a výdavkov pre rok 2017.

V zmysle vyššie uvedeného preto odporúčam Obecnému zastupiteľstvu v Lábe predložený Návrh rozpočtu Obce Láb na rok 2017 a viacročný rozpočet na roky 2018 až 2019 schváliť.

Ing. Silvia Kapášová
Hlavná kontrolórka obce Láb